

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ**

Föredragande: Ida Killeslätt

DOM
 2010-06-23
 Meddelad i
 Växjö

 Mål nr
 1908-10
 1921-10
SÖKANDE
 1. Kontorsmaskiner i Kristianstad AB, 556064-0319
 Box 557
 291 25 Kristianstad

 Ombud: Advokat Sofia Mårtensson och jur. kand. Daniel Strandberg
 Advokatfirman Lindahl KB
 Box 1065
 101 39 Stockholm

 2. Ricoh Sverige AB, 556228-8851
 Box 1536
 171 29 Solna

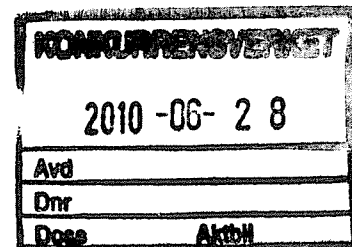
 Ombud: Advokat Michael Niklasson
 Advokatbolaget Facere
 Box 25001
 750 25 Uppsala
MOTPARTER
 1. Karlskrona kommun
 Upphandlingsenheten
 Serviceförvaltningen
 371 83 Karlskrona

 2. Räddningstjänsten i Östra Blekinge
 Borgmästaregatan 221
 371 35 Karlskrona

 3. Blekinge Museum
 Borgmästaregatan 21
 371 35 Karlskrona

 Ombud för 1-3: Per Mortensen
 Upphandlingsenheten, Karlskrona kommun
 Serviceförvaltningen
 371 83 Karlskrona
SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

Dok.Id 4601

Postadress
 Box 42
 351 03 Växjö

Besöksadress
 Kungsgatan 8

Telefon
 0470-868 00
Telefax
 0470-869 50
E-post: forvaltningsrattenivaxjo@dom.se

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-16:30

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att Karlskrona kommuns, Räddningstjänsten i Östra Blekinges och Blekinge Museums upphandling avseende köp av multifunktionsproduktmaskiner och därtill serviceavtal, köp av skrivare, skanners och toner samt vissa tjänster m.m. ska göras om.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 9 april 2010 och den 19 april 2010 upphör härmed att gälla.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Karlskrona kommun genomför en samordnad upphandling för de upphandlande myndigheterna Karlskrona kommun, Räddningstjänsten i Östra Blekinge och Blekinge Museum avseende köp av multifunktionsproduktmaskiner och därtill serviceavtal, köp av skrivare, skanners och toner samt vissa tjänster m.m. för avtalsperioden den 1 maj 2010 – 30 april 2013 med rätt till ett års förlängning. Upphandlingen avser även tillhörande tjänster och service och system/verktyg/produkter för uppföljning, styrning, övervakning, larm, säkra utskrifter och betalsystem samt att tillhandahålla kompetens avseende effektivisering/konsolidering av utskriftshanteringen. Av förfrågningsunderlaget framgår att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas med hänsyn till kriterierna pris (70 procent) och produkt- och tjänstekvalitet (30 procent). I tilldelningsbeslut den 31 mars 2010 har antagits det anbud som lämnats av Konica Minolta Business Solutions Sweden AB.

Kontorsmaskiner i Kristianstad AB (Kontorsmaskiner) lämnade ett anbud som diskvalificerades på grund av att det inte ansågs uppfylla skall-krav 3 och skall-krav 28. Skall-kraven som anges i kravspecifikationen var utformade på följande sätt.

Anbudet **skall [3]** innehålla prislista på leverantörens hela sortiment och tjänstebud inom efterfrågat område.

Produkten **skall [28]** uppfylla de senast gällande energisparkraven enligt ENERGY STAR eller likvärdigt, som är gällande vid tidpunkten för sista anbudsdag.
www.energystar.gov

Ricoh Sverige AB (Ricoh) lämnade ett anbud som diskvalificerades på grund av att det inte ansågs uppfylla skall-krav 14. Skall-kravet som anges i kravspecifikationen var utformat på följande sätt.

Serviceavtal/sidkostnad **skall [14]** ingå i det pris beställaren ska betala för tonern. Tonerns pris ska räknas ut med tonerns angivna sidantal med täckningsgrad om 5 %.
Pris/öre **skall [14]** anges separat per sida, svartvit och respektive färg. Det vill säga att det inte blir någon klickkostnad med separat faktura utan servicen ingår när kunden köper tonerkassetten.
I öreskostnaden **skall [14]** grundkostnaden för tonern ingå.

Serviceavtal/sidkostnad skall [14] inkludera samtliga åtgärder, reservdelar, uppdateringar, mjukvara, supporttjänster samt förbrukningsmaterial, resor vid arbetet, exklusive papper som erfordras för att erhålla fullgod funktion.
Gäller endast MFP maskiner, serviceavtal önskas inte på printer.

Anbudsgivaren skall [14] i anbudet redovisa påslaget i öre för svart och färg som kommer att belasta tonerpriset.

Prissättningen skall [14] vara enhetlig oberoende av modell av MFP.

Kontorsmaskiner och Ricoh ansöker om överprövning av upphandlingen.

Kontorsmaskiner yrkar i första hand att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts innebärande att de ska kvalificeras varvid en ny utvärdering av anbuden ska genomföras där Kontorsmaskiner tilldelas kontraktet. I andra hand yrkar de att upphandlingen ska avbrytas och göras om.

Ricoh yrkar, så som de slutligen bestämt sin talan, att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts innebärande att det egna anbudet utvärderas.

De upphandlande myndigheterna motsätter sig bifall till ansökningarna.

Förvaltningsrätten har i beslut den 9 april 2010 förordnat att upphandlingen inte får avslutas i avvaktan på att förvaltningsrätten beslutar något annat. De upphandlande myndigheterna har därefter yrkat att förvaltningsrätten ska upphäva de interimistiska besluten från den 9 april 2010. Förvaltningsrätten avslög i beslut den 19 april 2010 yrkandet.

OMSTÄNDIGHETER TILL STÖD FÖR TALAN

Kontorsmaskiner

Kontorsmaskiner har uppfyllt samtliga skall-krav och skulle rätteligen ha kvalificerats i upphandlingen. De har tilldelats högsta betyg avseende produkt-

och tjänstekvalitet och har offererat ett lägre pris än vinnande anbudsgivare. Således skulle Kontorsmaskiner ha erhållit maxbetyg i upphandlingen. Kontorsmaskiner lider, eller kan komma att lida, sådan skada som avses i 16 kap. 2 § LOU till följd av de felaktigheter som begåtts i upphandlingen.

Beträffande skall-krav 3 har Kontorsmaskiners anbud diskvalificerats på grund av att det till anbudet inte har tillfogats en prislista över hela Canons sortiment. Förutom skall-krav 3 framgår av förfrågningsunderlaget att:

Efterfrågad utrustning i Bilaga 4 utgör det huvudsakliga uppskattade behovet (volymen ej garanterad). Leverantören skall även offerera sitt övriga sortiment avseende utrustning och tjänster inom efterfrågat område. Övrigt sortiment ska vara prissatt utifrån samma villkor som ställs på efterfrågade produkter.

Kontorsmaskiner är återförsäljare av Canon, men erbjuder inte hela Canons sortiment. Kontorsmaskiner har i sitt anbud lämnat prislistor på hela *sitt* sortiment av Canon-produkter inom efterfrågat område samt i svarsmallen angivit att Kontorsmaskiner uppfyller kravet. Därmed uppfylls det i förfrågningsunderlaget angivna kravet på inlämnande av prislista, varför Kontorsmaskiner inte kan diskvalificeras på denna grund.

Av den drifhandbok som Canons återförsäljare har att följa framgår att stora delar av Canons sortiment är valbart för Kontorsmaskiner att tillhandahålla. Det innebär bl.a. att Kontorsmaskiner inte erbjuder Canons konsumentprodukter i sitt sortiment. De skrivare som är av karaktären konsumentprodukter, dvs. enklare skrivare, ingår heller inte i det efterfrågade område som upphandlingen avser. Av t.ex. Canons hemsida framgår att det finns ett bredare sortiment av Canon-skrivare på marknaden än de Kontorsmaskiner har offererat i upphandlingen och lämnat prisuppgift på, men dessa ingår inte i Kontorsmaskiners sortiment.

Beträffande skall-krav 28 synes diskvalificeringsbeslutet grundas på en till Kontorsmaskiners anbud bifogad produktspecifikation vari det anges att den av Kontorsmaskiner offererade MFP:n HP Color LaserJet CM2320nf inte är

certifierad enligt ENERGY STAR. Att produkten inte är certifierad innebär dock inte att den inte uppfyller skall-kravet eftersom skall-kravet anger att produkten ska uppfylla de energisparkrav som ENERGY STAR ställer. På HP:s hemsida, i anslutning till produktspecifikationen av den offererade produkten, finns ett certifikat som anger att såväl den offererade produkten som dess systemmodell är "ENERGY STAR Qualified". Företrädare för HP har meddelat att den offererade produkten inte är certifierad enligt ENERGY STAR, men att dess systemmodell är det. Den enda skillnaden mellan modellerna är att systemmodellen även har så kallad full duplex (dubbelsidig utskrift). Den offererade produkten uppfyller således samtliga krav enligt ENERGY STAR förutom kravet på funktionen dubbelsidig utskrift. I upphandlingen har produkten offererats som "MFP Färg 3", i upphandlingen definierad som Multi Functional Printer Färg Liten med utskriftskapacitet 15 sidor/minut. För denna färg-MFP uppställs – till skillnad från samtliga övriga MFP:er i upphandlingen – inget skall-krav på dubbelsidig utskrift. Den av bolaget offererade produkten uppfyller alltså skall-krav 28, då den uppfyller samtliga för upphandlingen relevanta krav enligt standarden och därmed är likvärdig en ENERGY STAR certifiering. Beslutet att utesluta Kontorsmaskiner från utvärderingen står därmed i strid med de EU-rättsliga grundprinciperna om icke-diskriminering och likabehandling.

För det fall förvaltningsrätten ändå skulle finna att det inte kan anses stå klart att Kontorsmaskiner uppfyller kravet, strider förfrågningsunderlaget mot den EU-rättsliga principen om transparens. Under sådana förhållanden har det inte varit möjligt för Kontorsmaskiner att förstå hur det aktuella kravet ska tolkas. Förfrågningsunderlaget har i sådana fall inte formulerats på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare har kunnat tolka det aktuella kravet på samma sätt och måste då anses innehålla sådana brister att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om.

Ricoh

Upphandlingen strider mot kravet på transparens och öppenhet och det övergripande kravet på affärsmässighet. Ricohs anbud har felaktigt diskvalificerats eftersom anbudet uppfyller alla förutsebara objektiva kriterier som uppställts i förfrågningsunderlaget. Vid en korrekt utvärdering hade Ricoh antagits eftersom anbudet skulle ha erhållit högsta totalpoäng och därmed utvärderats som det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet av samtliga lämnade anbud. Till följd av den felaktiga diskvalificeringen kommer Ricoh att lida ekonomisk skada motsvarande i vart fall ordervärdet om drygt sex miljoner kronor.

Ricoh har i sitt anbud kommenterat skall-krav 14 på följande sätt.

MFP färg 1 – 5,2 öre svart och 26, 8 öre färg,
MFP färg 2 – 5,4 öre svart och 32,2 öre färg,
MFP färg 3 – 5,6 öre svart och 34,9 öre färg,
MFP sv 1 – 3,7 öre,
MFP sv 2 – 5,6 öre.

Påslaget för servicedelen som kommer att belasta tonerpriset har uttryckts som öre/sida. I förfrågningsunderlagets prisbilaga har Ricoh sedan angivit priser (öre/sida) för tonerkassetten inklusive service (totalkostnaden) i enlighet med kraven i den bilagan. Prissättningen av påslaget för servicedelen är enhetligt beräknad oberoende av modell av MFP (påslaget = tonerns sidkostnad multiplicerat med 0,7). Pris- och produktbilagan bekräftar påståendet om att servicedelen beräknas genom en enhetlig prissättning motsvarande 70 % av priset för tonerkassetten och service.

Multiplikatorn 0,7 redovisades medvetet inte i anbudet eftersom det i förfrågningsunderlaget inte ställdes krav på hur prissättningen var enhetlig utan endast att den skulle vara det. Ricoh har inte heller i anbudet redovisat någon separat prissättning för tonern utan påslag.

I tilldelningsbeslutet har Ricoh diskvalificerats med motivering att anbudet inte uppfyller "...skallkrav 14 enhetlig pris av offererade MFP". Denna formulering är inte identiskt med formuleringen i skall-krav 14, vilket visar att skall-krav 14 justerats vid utvärderingen till att få innebörden "samma pris" istället för ursprungskravet "prissättningen skall vara enhetlig". Kommunens handläggare har på förfrågan efter att tilldelningsbeslutet offentliggjorts förklarat att de med "enhetlig prissättning" egentligen menat "samma pris". Ricoh anser att dessa begrepp är två helt olika saker sett ur såväl ett språkligt perspektiv som ett branschrelaterat perspektiv. Det är uppenbart att termerna pris och prissättning inte betyder samma sak. Orden skulle i vissa situationer kunna ha i princip samma betydelse, men om båda orden används i ett och samma sammanhang måste man språkligt utgå från att orden har olika betydelse. I förfrågningsunderlaget är inte preciserat vad som avses med prissättning.

Den vinnande leverantören har precis som Ricoh offererat maskinmodeller med olika tonerkassetter med olika pris för dessa tonerkassetter inklusive service. Förhållandet som sådant visar att Kommunen i förfrågningsunderlaget och utvärderingen inte använt "enhetlig prissättning" synonymt med "pris". Förfrågningsunderlaget och det uppställda skallkravet nr 14 har således varit oklart, otydligt och svårförståeligt. Flera anbudsgivare har diskvalificerats på samma grund och kravet strider mot kravet på transparens.

Kravet på enhetlig prissättning saknar såväl praktisk som ekonomisk relevans eftersom de upphandlande myndigheterna också kräver att leverantören endast ska debitera levererade tonerkassetter och ej för klickpris på separat faktura. I förfrågningsunderlaget ställs inga krav på enhetlig prissättning för tonerkassetterna. Kravet på enhetlig prissättning synes enligt ovan helt obefogad och ej affärsmässigt betingat.

Tonerkassetterna till de olika modellerna är förpackade i olika stora behållare och räcker olika länge (yield vid 5 % täckningsgrad). Detta utgör branschstandard och förhållandet som sådant ger olika pris på tonerkassetter till olika modeller, oavsett om ett teoretiskt uträknat klickpris (pris/tonerns sidkapacitet vid 5 % täckningsgrad) för servicedelen skulle vara detsamma. Resonemanget styrks av det anbud som utvärderats som vinnare, eftersom denna leverantör i sitt anbud har offererat olika maskinmodeller med olika tonerkassetter med olika pris och yield för dessa tonerkassetter inklusive service. Det är därmed tydligt att ställda krav på enhetlig prissättning av servicedelen/sida är ett irrelevant krav som inte är affärsmässigt betingat.

De upphandlande myndigheterna

Av Kontorsmaskiners anbud framgår att företaget benämner sig med namnet Canon Business Center Karlskrona/Kristianstad och inte med organisationsnamnet Kontorsmaskiner i Kristianstad AB. Anbudet visar klart och tydligt att de är återförsäljare till Canon, vilket även namnet återger. Kontorsmaskiner har inte bifogat prislista avseende Canons sortiment av skrivare. Av Kontorsmaskiners anbud, Produkt och tjänstekvalitet del 2, under rubrik Presentation av Canons bredd, framgår att skrivare ingår i sortimentet. Kontorsmaskiner har inte visat i anbudet att man uppfyller skall-krav 3. Enligt anbudsfrågan är det även ett krav för kvalificering att leverantören ska ha ett brett sortiment. Därmed bedöms skall-krav 3 inte vara uppfyllt.

Kontorsmaskiner har i anbudet inte heller visat att man uppfyller skall-krav 28. Av produktbladet framgår tydligt att den offererade produkten MFP HP CM 2320nf inte uppfyller ENERGY STAR. Kontorsmaskiner gör gällande att systemprodukten uppfyller ställt krav. Det är emellertid offererad produkt och inte systemprodukter som ska utvärderas.

Avseende Ricohs yrkanden görs bedömningen att kravet är tydligt formulerat. Prisbilagans uppställning av öreskostnaden kopplat till antalet sidor med an-

givna volymer ingår i utvärderingen. Ricoh anför en redogörelse med ett påslag om 0,7. Denna information har inte förekommit i anbudet. Informationen är inte relevant eftersom uppställda krav ej utformats på det viset. De upphandlande myndigheterna har inte begärt separat prissättning av vad tovern kostar utan påslag. Därmed bedöms skall-krav 14 inte vara uppfyllt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen om offentlig upphandling och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Bestämmelserna i LOU bygger på ett antal grundläggande gemenskapsrättsliga principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling. Likabehandlingsprincipen innebär att alla leverantörer ska ges lika förutsättningar. Alla måste t.ex. få samma information vid samma tillfälle. Proportionalitetsprincipen innebär att kraven och kriterierna i en upphandling måste stå i proportion till det som ska upphandlas. Enligt den s.k. transparensprincipen ska upphandlingsprocessen kännetecknas av förutsebarhet och öppenhet. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt samt innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas. Vidare innebär den principen att förutsättningarna för upphandlingen inte får ändras under upphandlingens gång och att de uppställda kraven inte får frångås. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör dock att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodel-

ler som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (jfr. RÅ 2002 ref. 50).

Kontorsmaskiner

Skall-krav 3 - prislista

De upphandlande myndigheterna har i skall-krav 3 uppställt ett krav på att en prislista över leverantörens sortiment inom efterfrågat område ska ges in. I förfrågningsunderlaget i övrigt förstås med leverantör anbudsgivare. Kontorsmaskiner har ingett en prislista över ett antal produkter och de har i ansökan om överprövning angett att produkterna i prislistan motsvarar deras sortiment inom efterfrågat område. Att prisuppgifter på vissa produkter från Canon inte har lämnats betyder inte att Kontorsmaskiner inte har lämnat en prislista över sitt sortiment inom efterfrågat område. Kontorsmaskiner har anfört att det finns ett antal produkter för återförsäljare av Canon som är valbara och som de inte har i sitt sortiment. Eftersom endast prisuppgifter på leverantörens (anbudsgivarens) sortiment har efterfrågats har Kontorsmaskiner saknat anledning att inge prislista över produkter från en av sina leverantörer, om inte produkterna i fråga ingår i deras sortiment. Enligt förvaltningsrättens mening har annat inte framkommit än att Kontorsmaskiner har lämnat prisuppgifter på de produkter som de själva har i sitt sortiment. Vilket namn Kontorsmaskiner kallat sig för i anbudet saknar enligt förvaltningsrättens mening betydelse i detta avseende. Kontorsmaskiner bedöms därför ha uppfyllt skallkrav 3 och de upphandlande myndigheterna har därmed inte haft rätt att utesluta Kontorsmaskiner från utvärderingen på denna grund.

Skallkrav 28 – ENERGY STAR

Vad gäller skall-krav 28 framgår av det kravet att de offererade produkterna ska uppfylla de senaste energisparkraven enligt ENERGY STAR eller likvärdigt. Kontorsmaskiner har offererat en produkt som inte har märkningen ENERGY STAR. Fråga är därför om den offererade produkten uppfyller de

krav som uppställs enligt ENERGY STAR och på så sätt är likvärdig en produkt som har märkningen ENERGY STAR.

De upphandlande myndigheterna har i det aktuella skall-kravet hänvisat till en webbsida där gällande kriterier för att erhålla märkningen ENERGY STAR på aktuella produkter finns tillgängliga. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 106/2008 av den 15 januari 2008 om ett gemenskapsprogram för energieffektivitetsmärkning av kontorsutrustning, publicerad i Europeiska unionens officiella tidning den 13 februari 2008 har regler för gemenskapens program för energieffektivitetsmärkning av kontorsutrustning, ENERGY STAR-programmet, fastställts. Kriterierna enligt ENERGY STAR framgår av Kommissionens beslut av den 20 april 2009 om fastställande av gemenskapens ståndpunkt inför förvaltningsorganens beslut om ändring av specifikationerna för bildåtergivningsutrustning i bilaga C del VII till avtalet mellan Amerikas förenta staters regering och Europeiska gemenskapen om samordning av program för energieffektivitetsmärkning av kontorsutrustning (2009/347/EG) (publicerade i Europeiska unionens officiella tidning den 28 april 2009). Beträffande funktionen dubbelsidig utskrift för bl.a. multifunktionsmaskiner framgår att vid monokrom produkthastighet om 19 bilder eller färre per minut är dubbelsidighetskrav inte tillämpligt men vid monokrom produkthastighet om 20-39 bilder per minut måste dubbelsidig kopiering finnas som standardfunktion eller som tillval. En bild motsvarar ett A4-ark eller 8,5*11-tumsark.

Kontorsmaskiner har gjort gällande att den av dem offererade produkten uppfyller samtliga relevanta krav enligt standarden och att den därmed är likvärdig produkter som erhållit märkningen ENERGY STAR. Kontorsmaskiner har vidare anfört att en systerprodukt har märkningen och att det enda som skiljer produkterna åt är att systerprodukten har funktionen dubbelsidig utskrift. Med hänsyn härtill och då de upphandlade myndigheterna inte har påstått att den offererade produkten i något annat avseende brister i att uppfylla energisparkraven enligt ENERGY STAR får uppgiften om att den produkten i

övrigt uppfyller kraven enligt ENERGY STAR tas för god. Funktionen dubbelsidig utskrift vid den utskriftshastighet som den offererade produkten har (20 sidor per minut) framstår emellertid inte som oväsentlig för energisparkraven enligt ENERGY STAR. Att det i pris- och produktbilagan till förfrågningsunderlaget angetts att MFP 3 (15 sidor per minut) endast *bör* skriva ut dubbelsidigt och inte att den *skall* skriva ut dubbelsidigt medför enligt förvaltningsrättens mening inte att det i specifikationen för ENERGY STAR uppställda kravet om dubbelsidighet inte ansetts vara relevant och att den offererade produkten därmed skulle uppfylla de relevanta kraven enligt ENERGY STAR. Förvaltningsrätten anser således att Kontorsmaskiner inte har visat att den offererade produkten uppfyller energisparkraven enligt ENERGY STAR eller likvärdigt som är gällande för sista anbudsdag.

Kontorsmaskiner har i andra hand gjort gällande att förfrågningsunderlaget strider mot den EU-rättsliga principen om transparens och anfört att det inte varit möjligt för dem att förstå hur det aktuella kravet ska tolkas. I skallkravet är i och för sig inte specificerat vilka kriterierna är för att uppnå energisparkraven enligt ENERGY STAR, men skallkravet innehåller en länk till en webbsida där gällande kriterier för efterfrågade produkter finns tillgängliga. Användandet av energieffektivitetsmärkningen ENERGY STAR är dessutom vedertagen i branschen och används över hela världen och kriterierna finns, förutom på den webbsida som de upphandlande myndigheterna hänvisat till, även tillgängligt i gemenskapsrättsliga dokument. Kriterierna bedöms härigenom ha varit tillgängliga och tydliga. Att samtliga krav enligt ENERGY STAR varit relevanta är vidare förutsebart eftersom det i skallkrav 28 angetts att produkterna ska uppfylla de energisparkraven. Även om viss tvetydighet kan föreligga då det i pris- och produktbilagan endast angetts att MFP 3 *bör* ha funktionen dubbelsidig utskrift, anser förvaltningsrätten att kravet sett tillsammans med kriterierna enligt ENERGY STAR och med beaktande av att efterfrågad utskriftshastighet på MFP 3 är 15 sidor per minut – vid vilken krav på funktionen dubbelsidig utskrift inte föreligger enligt ENERGY STAR – att det inte föreligger sådan otydlighet att kraven på förut-

sebarhet och öppenhet inte ska anses vara uppfyllda. Principen om transparens bedöms därmed inte ha åsidosatts i detta avseende. Förvaltningsrätten anser inte heller att det har framkommit att principerna om likabehandling och icke diskriminering har åsidosatts.

Vid nu angivna förhållanden anser således förvaltningsrätten att de upphandlande myndigheterna haft fog för att utesluta Kontorsmaskiner från utvärderingen och att det Kontorsmaskiner anfört inte utgör skäl för ingripande enligt LOU.

Ricoh

Skall-krav 14 enhetlig prissättning

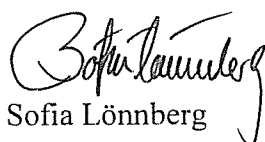
Enligt skall-krav 14 angående det pris beställaren ska betala för tonern inklusive pris för service ska prissättningen vara enhetlig oberoende av modell av MFP. Av kravet framgår vidare att påslaget ska redovisas i anbudet. Ricoh har i sitt anbud under skall-krav 14 angett prispåslag för service, uttryckt i öre per sida, för färg och för svartvit för respektive MFP. I pris- och produktbilagan har Ricoh angett pris per sida för respektive MFP. Det påslag uttryckt i öre per sida för service som Ricoh räknat fram har varierat mellan respektive toner. Ricoh menar emellertid att priset har beräknats oberoende av modell och att prissättningen varit enhetlig då de räknat fram ett påslag för service genom att använda multiplikatorn 0,7.

De upphandlande myndigheterna har inte närmare angivit på vilket sätt Ricohs prissättning inte uppfyller kraven på enhetlig prissättning. Då det vinnande anbudet har angivit samma pris per sida och samma prispåslag för service för samtliga färgkopior för alla offererade MFP färg respektive samma pris per sida och samma prispåslag för service för samtliga svartvita kopior för alla offererade MFP, får det antas att det är på detta sätt de upphandlande myndigheterna har ansett att skall-krav 14 ska tolkas. Att de upphandlande myndigheterna med enhetlig prissättning egentligen har menat samma pris

har enligt Ricoh även bekräftats av handläggare hos kommunen. Enligt förvaltningsrättens mening framgår det emellertid inte av skall-kravet att de upphandlande myndigheterna med enhetlig prissättning har avsett samma prispåslag för service samt samma pris per sida för färgkopia för alla offererade MFP färg respektive samma prispåslag för service samt samma pris per sida för svartvit kopia för alla offererade MFP. Då orden enhetlig prissättning snarare förstås som att priset ska räknas fram på samma sätt än att priset ska vara detsamma bedöms skall-kravet ha varit otydligt formulerat och det har för anbudsgivare varit svårt att förutse hur priset för service och toner ska tas fram och anges för att uppfylla skall-krav 14. Att det var ett och samma pris som efterfrågades har inte heller tydligt framkommit på något annat sätt i förfrågningsunderlaget. I och med att förfrågningsunderlaget innehåller möjligheter till olika tolkning av hur anbudet ska utformas anser förvaltningsrätten att det inte kan anses vara så klart och tydligt utformat som krävs för att inte principen transparens ska trädas för när. Det kan inte heller uteslutas att det är av betydelse för de upphandlande myndigheterna att få priset redovisat på ett visst sätt när myndigheterna sedan ska bedöma vilken anbudsgivare som har det ekonomiskt mest fördelaktiga priset.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att förfrågningsunderlaget innehåller brister i fråga om transparens i enlighet med vad som ovan anförts. Ricoh kan genom att de har uteslutits från utvärderingsfasen ha åsamkats sådan skada som avses i 16 kap. 2 § LOU. Mot bakgrund härav och vid en sammantagen bedömning med hänsyn till karaktären av bristerna i förfrågningsunderlaget anser förvaltningsrätten att upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D)

Sofia Lönnberg

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.